

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

Ίδρυτής και Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Εκδότης και Διαχειριστής: ΧΡ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ & ΣΙΑ

Ταχυτικοί συντάκτες: ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ, Γ. ΦΤΕΡΗΣ, ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Όσα γράμματα ενδιαφέρουν τη Διαχείριση πρέπει να διευθύνονται:

Χ. ΓΑΝΙΑΡΗ & Σία Σοφοκλέους 3, ΠΕΡΙΜΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Για την Ελλάδα	δρ. 20	τό χρόνο.
	> 10	το εξάμηνο.
	> 5	το τρίμηνο.
Για την Αγγλία και Αίγυπτο	£ 1	τό χρόνο
	£ 0,10	τό εξάμηνο
Για την Αμερική	\$ 5	τό χρόνο
	\$ 3	τό εξάμηνο

Και για τα άλλα μέρη ανάλογα

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΓΙΑ τούτη τη βδομάδα ο σεβαστός συνεργάτης μας «Αίσωπος» μᾶς ἔστειλε τὸ παρακάτω, κάπως ἀκατανόητο παραμύθι:

...Καὶ παίρνανε τὶς ἀλυσίδες μὲ τὰ ἴδια τοὺς τὰ χέρια καὶ τὶς περνούσανε στὸ λαϊμό τους καὶ τὶς σφίγγανε γερά, ὅσο μπορούσαν πιὸ γερά, καὶ τραγουδοῦσαν.

Καὶ τὶς χαϊρόντουσαν τὶς ἀλυσίδες, πὼς τάχα δὲν εἶναι ἀπὸ σίδηρο, παρὰ ἀπὸ ροδόφυλλα καὶ ἀπὸ γιασεμιά, καὶ καμαρώνανε γι' αὐτὲς καὶ τραγουδοῦσαν.

Καὶ μιὰ μέρα, μιὰν ἄγρια μέρα, τὸ τραγοῦδι πνίγηκε στὸ λαρυγγί τους καὶ βγήκε σὲ βόγγο γοερό.

Γιατὶ τὴ μέρα κείνη, τὴν ἄγρια κείνη μέρα, τὸ εἶδανε πὼς οἱ ἀλυσίδες, πὼς τὶς εἶχανε πάρει ἀπὸ χάμου μὲ τὰ ἴδια τοὺς τὰ χέρια καὶ τὶς περάσανε στὸ λαϊμό τους καὶ τὶς σφίξανε γερά, ὅσο μπορούσαν πιὸ γερά, — εἶδανε πὼς οἱ ἀλυσίδες αὐτὲς δὲν εἰντούσαν ἀπὸ ροδόφυλλα καὶ ἀπὸ γιασεμιά, μὰ ἀπὸ σίδηρο.

Καὶ κλάψανε πικρά, μ' ἀνωφέλευτα...

ΖΗΤΑΜΕ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴ ζητωκραυγάζουμε. Καλὸ καὶ αὐτό. Ἀδιάφορο τώρα ἂν τὴν ἔλευθερία δὲν τὴ νιώθουμε ἢ ἂν τὴν ἐφαρμόζουμε ἀνάποδα. Ἄν ἐννοοῦμε δηλ. γιὰ ἐλευθερία τὸ νὰ καταδυναστεύουμε σήμερον ἐμεῖς οἱ δυνατοὶ τοὺς ἀδύνατους, περιμένοντας τὴ σειρά μας — γιατί ὅλα τὰ πράγματα σὲ τοῦτον τὸν κόσμον ἀκολουθοῦν κάπια σειρά, — νὰ γίνουμε καὶ μεῖς ἀδύνατοι γιὰ νὰ μᾶς καταδυναστεύουν οἱ αὐριανοὶ δυνατοί. Αὐτὸ δὲ σημαίνει

τίποτα, εἶπαμε. Τὸ ζήτημα εἶναι νὰρχινήσει ἓνας λαὸς νὰ ζητάει ἐλευθερία. Κι ἅμα ἀρχινήσει καὶ τὴ ζητάει σιγὰ σιγὰ θάρθει σὲ θέση καὶ νὰν τὴ νιώσει, καί, θὰ μπορέσει ἔτσι, μὲ τὸν καιρὸ, ζητώντας τὴ καὶ νιώθοντας τὴ, καὶ νὰ τὴν ἀποχτήσῃ.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΣΕ ΥΠΟΥΡΓΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟ.

Ἐμπρός, ἀπ' ἄρρωστα σκολειά, γιατρὲ, τὴ γλώσσα (σάρωσε!) Ἡ ἐγγχείρησή σου πέτυχε, μὰ ὁ ἄρρωστος κακάρωσε.

ΣΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΛΑ

Σωτήρας ἔγινες, Σωτήρη,
τῆς τοῦ θεοῦ μας γλώττης...
Μωρ' εἶσαι σὺ ἓνα πανηγύρι
πὸ τὴ τύφλα νάχει ὁ Μισοτριώτης!

ΠΙΚΡΑΓΚΑΘΗΣ

ΕΡΓΑ

ΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ. ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ,

* ΔΡΑΜΑΤΑ, ΚΩΜΩΔΙΕΣ **

Ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ κ. Ξενοπούλου, πὸς τυπωθήκαν ὡς τώρα, υπάρχουν μόνο τικολοῦθα. Πουλιούνται σὰ κεντρικὰ Βιβλιοπωλεῖα καὶ σὸ Γραφεῖο τῆς «Μαπλάσεως», 38 ὁδὸς Εὐρυπιδου. Οἱ τιμὲς μέσα σὲ παρένθεση εἶναι μὲ τὰ ταχυδρομικά. Τὰ σημειωμένα μὲ ἀστερίσκο πλησιάζουν νὰ ἐξαντληθοῦν:

* ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ. Σειρά Γ' (Ἀναθρεφτὴ κλπ.)	Δρ. 4.50 (5.-)
* ΘΕΑΤΡΟΝ. Τόμος Α' (Φαιτεινὴ Σάντη, Στέλλα Βιολάντη, Ραχὴλ, Πειρασμός)	> 5.- (5.50)
* ΘΕΑΤΡΟΝ. Τόμος Β' (Ψυχασάββατο, Χερουβείμ, Πολυγαμία, Μοναρχίη)	> 5.- (5.50)
* Ο ΚΑΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ καὶ ἄλλα διηγήματα	> 4.50 (5.-)
* ΣΤΕΛΛΑ ΒΙΟΛΑΝΤΗ (ἢ Ἐρως Ἐσταυρωμένος) καὶ ἄλλα διηγήματα	> 4.50 (5.-)
Ο ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΒΡΑΧΟΣ. (Ἐκδοσις δευτέρα)	> 6.- (6.50)
ΜΥΤΡΥΙΑ. (Ἐκδοσις δευτέρα)	> 2.- (2.50)
ΟΙ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΙ καὶ ἄλλα διηγήματα	> 3.- (3.50)
ΠΕΤΡΙΕΣ ΣΤΟΝ ΗΛΙΟ καὶ ἄλλα διηγήματα	> 5.- (5.50)
* ΦΟΙΤΗΤΑΙ. Δράμα	> 5.- (5.50)
Ο ΠΟΛΕΜΟΣ (1912) Ἀθην. Μυθιστορία	> 7.- (7.50)
Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ. Τόμος Α'	> 7.- (7.60)

ΒΓΑΙΝΟΥΝ ΣΕ ΛΙΓΟ:

Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ. Τόμος Β'
ΤΟ ΖΑΚΥΘΙΝΟ ΜΑΝΤΗΛΙ ΚΙ ἌΛΛΑ ΔΕΚΑ
ΔΙΑΔΕΧΙΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ.
ΘΕΑΤΡΟΝ. Τόμος Γ'

της επιτυχίας, πρέπει να πούμε και τούτο: Προσπαθήσαμε να ξεχωρίσουμε το Κοινό από το Ίδεολογικό Θέταρο, δείχνοντας τη βασική διαφορά. Μά, όπως 'ς όλα τα είδη της Τέχνης, όπως 'ς όλα τα είδη της Φύσης ακόμα, έτσι κι' ανάμεσα στα δυο Θέταρα δεν υπάρχουν όρια και τείχη. Πολλές, πάρα πολλές φορές, ενώνονται κι ανακατεύονται. Κι όπως στο έργο ενός ιδεολόγου δραματικού μπορεί ναπαντήσης και πρόσωπα που να μην είναι ενσάρκασιμες ιδέες παρά καθάρια ζωή, έτσι και στο έργο ενός κλασσικού απαντάς κάποτε το ιδεολογικό ενσυνείδητο κι ανακαλύπτεις ένα φιλοσοφικό, ηθικό, κοινωνικό σκοπό, που τον είχε από πριν ο δραματικός. Κι αρκεί να θυμηθῆ κανείς τους «Πέρσες» του Αισχύλου, για να μη διστάση να κατατάξη στο αμφίβολο αυτό είδος και την «Τριστένη» του κ. Παλαμά.

(Στέλλο φύλλο τελιώνει)

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

— Ένα ποίημα του Πάολ Φορ — Η Σερβική ποίηση — Για την Κύπρο.

— Η Revue de l'Époque του Νοέμβρη δημοσιεύει ένα ποίημα του Paul Fort σε στίχους λεύτερους, τους μόνους που δεχεται αυτό το περιοδικό, κάτω από τον τίτλο «L'oubli». Δίνουμε δώ μιὰ πρόχειρη μετάφραση.

Γαλλία, γελᾷς πολύ, καλή μου. Θὰ πᾶς και πάλι στὸν πόλεμο.

Ἄλλὰ γιατί γελᾷς τόσο δυνατά; Μήπως γι' ἀπάντησιν ὁ ὅλος σου τοὺς νεκρούς;
Γελοῦνε κάτω ἀπ' τὴ γῆ. Γέλιο στὴν ἄκρη τῶν δοντιῶν τους.

Ἡ γῆ εἶναι μαζύη, μέσα της βρίσκονται ὅσοι βλέπουμε τὰ σκουλήρια νὰ γελοῦν, νὰ γελοῦν τρώγοντας τὸ πόδι τοῦ σταυροῦ. Γελοῦν, ἀλλὰ νομίζω πῶς γιὰ σένα γελοῦν, Γαλλία! Γελᾷς πολύ, καλή μου, θὰ πᾶς και πάλι στὸν πόλεμο.

— Συνεχίζοντας ὁ κ. Philéas Lebesque στὸ «Monde Nouveau» τὰ ἄρθρα του γιὰ τοὺς λαοὺς τῆς Ἀνατολῆς, ἀπεφέρνει ἀρκετὲς σελίδες στὴ δημοτικὴ Σερβικὴ ποίηση, καὶ τῆς πλέκει τὸ ἐγκώμιο, παραθέτοντας καὶ πολλὰ τραγούδια μεταφρασμένα ἀπὸ τὸν ἴδιο στὰ γαλλικά.

«Ἡ παγκόσμια γνώμη τῶν πρὸ ὑψηλῶν πνευμάτων τοῦ 19ου αἰῶνα, γράφει, ἀπὸ τὸν Γκαίτε ὡς στὸ Μισελέ, κι ἀπὸ τὸν Οὐάλτερ Σκότ ὡς στὸ Μίκιεβιτς, ἐπιτρεψὲ νὰ θεωροῦνται τὰ δημοτικὰ Σερβικὰ τραγούδια ὡς ἀριστουργήματα. Στὴ Σερβικὴ ἐποποιία ὑπάρχουν χίλιες δυὸ συμπτώσεις πὺ μποροῦνε νὰ παραβληθοῦνε μὲ ἀνάλογες τῆς γαλλικῆς ἐποποιίας. Τὰ αἰσθητά κ' ἡ γενναιότητα τῶν ἡρώων της φτάνει συχνὰ τὸ ὑπεράνθρωπο». Ἀναφέρει τὸ ποίημα «Τοῦ θανάτου τῆς Μητέρας τῶν Γιούγκοβιτς» καὶ δίνει καὶ μιὰ ἀνεκδοτὴ μετάφρασή του. Ἀκόμα καὶ τὸ συγκινητικὸ ἐπεισόδιο πὺ μᾶς παρουσιάζει τὴν Τσαρίνα Μιλίτσα νὰ ρωτᾷ τὸν πιστὸ δούλο τῆς Μίλουτιν γιὰ τὸ μέγεθος τῆς καταστροφῆς, καὶ προσδέτει πῶς μόνον μὲ τοὺς «Πέρσες» τοῦ Αἰσχύλου θὰ μποροῦσε νὲ παραβληθῆ τὸ ὑπέροχο αὐτὸ ποίημα». Ἐξετάζοντας τὶς διάφορες ἐποχὲς τῆς Σερβικῆς ἱστορίας, φτάνει

καὶ στὴ σημερινή, παρακολουθώντας τὴν ἐξέλιξιν τῆς ποίησης, καὶ τελιώνει μὲ τοὺς στίχους τοῦ ποιητῆ Ζιάζ Ἰβάν Γιουβάνοβιτς, πὺ θὰ μείνουν χαράγμενοι στὴ μνήμη ὅλων τῶν Γιουγκοσλάβων.

«Ἄν ἡ Σερβία ζεῖ πάντα,
»Μ' ὄλες τὶς θλίψεις της,
»Τὸ τραγούδι τὴν κάνει νὰ ζεῖ».

— Ὁ κ. Β. Λανίτης, ὁ γνωστὸς φίλος δημοτικιστῆς, γράφει στὸ «Monde Nouveau» τοῦ Ὀκτώβρη, ἓνα ἄρθρο διαφωτιστικώτατο γιὰ τὴν Κύπρο. Παραθέτοντας στατιστικὰ τῶν κατοικῶν τῶν διαφόρων ἐθνοτήτων, ἀποδείχνει πῶς ἡ Κύπρος εἶναι νησί ἑλληνικώτατο, μόνον πόθο καὶ μόνη εὐχὴ ἔχοντας τὴν τελειωτικὴ ἔνωσή της μὲ τὴ μητέρα Ἑλλάδα. Τὴν τελευταία, μιὰ ἐπιτροπὴ Κυπριῶτων, μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν πὺ ἔκανε στὸ Λούδ Τζώρτζ στὸ Λονδίνο, ἔφυγε μὲ τὴν εὐχάριστη ἐντύπωσιν, πῶς ἡ Βρετανικὴ Κυβέρνησιν, πὺ διλλαχτικὴ ἀπὸ ἄλλοτε, κρίνει μὲ εὐμένειαν τὴν ἔνωσιν τοῦ νησιοῦ μὲ τὴν Ἑλλάδα. Ἡ μόνη αἰτία, γράφει, (κι αὐτὰ θέβαια πρὶν ἀπὸ τὶς ἐκλογές), πὺ κρατᾷ ἀκόμη ὁ ἐπιφύλαξιν τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν, φαίνεται πῶς εἶναι τὸ ἐνδεχόμενον μιᾶς ἐπιστροφῆς τῶν Ἑλλήνων στὴν προβενιζελικὴ πολιτικὴ.

Ὁ κ. Λανίτης συμπεραίνει, στὴ μελέτη του, πῶς ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησιν περιμένει τὶς Ἑλληνικὲς ἐκλογές γιὰ νὰποφασίσῃ ὀριστικὰ γιὰ τὸ Κυπριακὸ ζήτημα.

GRAZ.

κ. Κ. Ζωγ. Ἀβάμε τὴ «Ζωή μας». — κ. Δ. Δ. Ζαμ. Δεχτός ὁ Βράχος. — κ. Ἀχ. Κα. Δεχτός «Τρολλίνος». Ἄν ποιά ὑπογραφή; — κ. Π. Βιολ. Ὁ «Πόθος» εἶναι ἀρκετὰ καλός. Μόνον τὸ τελευταῖο τραγίκο, ἔρχεται σὺν ἀνάλοστο κ' ἀναπάντεχο. Στείλε μᾶς κ' ἄλλα. — Ἀπόφυγε μοι κὶς χαρμωδίες. Δ. χ. ρουφᾶω τὸν ἀνθρ. — κ. Θεμ. Ἀκαρῶν. Γράφεις καλὰ, ὁ στίχος σου ὅμως ἔχει χαρμωδίες. Ἀμέσως ἄμέσως. «Σελήνη — ἀχρονόμοισιν — ὠ — ἄστρο τῆς γαλήνης». Ἐπειτα ἡ ἰδέα καὶ φράσιν πὺν ὁρμητικῆς ἐποχῆς. Διάβασε μαντρίονους. — κ. Λαμ. Δαμ. Ὁ «Κρυφὸς πόνος» θὰ εἶταν πρῶτης γραμμῆς, ἂν δὲν τοῦλειες κάποια τέχνη στὴν ἐχτέλεσιν. Ἀηλαδὴ καλὸς στίχος καὶ κακόφωνη φράσιν. Δ. χ. «Τότε δὲν ἔχεις τί; Ποῦ πὺν γυρῆεις;» «Μὴν εἶσαι ἀνάστητος ὁμορφιάς». Φροντίσιν αὐτὰ τὰ δυὸ γιὰτι ἂν κρίνομεν ἀπὸ τὸ ἓνα πὺν μᾶς ἔστειλες. ἔχεις μέσα σου περίσσια ποίηση. — κ. Ἡρώδ. Καλύτερα. Ὁ ἀγῶνας τὸ δυναμῶναι τὸ γλωσσικὸ ζήτημα ὅπως καὶ τὴν κάθε ἀλήθεια. Τὸ ἄλλο ζήτημα, τὸ γενικότερο, εἶναι πὺν μπεδομένο. Τὴ γνώμη μᾶς τὴν εἶπαμε. Ὁ σκοπὸς ἦταν καλός, τὰ μέσα κακὰ καὶ γινετὸ ἡ ἀναπόφευγη συντοιβή. — κ. Γ. Χασαπ. θὰ σοῦ ἀπαντήσομε στὸ ἄλλο φύλλο. — κ. W. Ἀπὸ τὶς «δοξαρίες» λείπει κάποια πρωτοτυπία στὴν ἔδρα κ' ἔκφρασιν, κάποια φρεσκάδα, κάποια πικρότητα, κάποια ψυχικότητα. — κ. Μαν. Καστρ. Ἀβάμε τὸ «Κακὸ Κόσμος» καὶ τὰ δυὸ ποήματα. — κ. Ν. Ἡλ. Θὰ δημοσιευτοῦν. Δὲν εἶναι καινὸς πὺν φαντάζομαι. Τὴν ἔδρα τὸν ὄνομα θὰν τὸ δέεις στίς «Ἑλικτικὲς σελίδες» του πὺν κυκλοφοροῦσιν τούτη τὴ βδομάδα.

ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Mercure de France (15 Νοέβρη 1920) Γκρός: τὸ τέλος τῆς Κυρίας μὲ τὶς Καμέλιες. Ἄνρ — Ὀγκίστιν: ἡ ὄρη τοῦ Μα — οὐάν (διήγημα) Μποκομόν: ποήματα. Ἄνρ Μπερό: οἱ Ἰρλανδικοὶ ἑσπερινοί. Ἐμλ Ντασιέ: ἡ περιέργεια στὸ 18ο αἰῶνα. κλπ.

Belles Lettres (art et critique. Νοέβρη 1920) Ραντό: ἡ φιλολογικὴ κίνησιν στὴ βόρειο Ἀφρικὴ. Μ. Ἐλλερ: Λαζερρόρ (διήγημα) Δ. Λεκόν: τὰ χέρια, (ποίημα) Στουπάν: στήθιν ὄσιν τοῦ Ἐλ — καντάρα. Κουρτέν: ἡ συγγενισμένη καρδιά (ποίημα) Ρός: ἡ τραγικὴ περιπέτεια κλπ.